

Město Náchod

Ochrana obyvatelstva

Příručka pro obyvatelstvo

Vydalo: Město Náchod, krizové řízení, 2006

OCHRANA OBYVATELSTVA

- I. MIMOŘÁDNÉ SITUACE A UDÁLOSTI
- II. ZPŮSOB VAROVÁNÍ A VYROZUMĚNÍ OBYVATELSTVA
- III. OBECNÉ ZÁSADY CHOVÁNÍ
PŘI MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI
- IV. ÚNIK AMONIAKU
- V. EVAKUACE
- VI. INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM
- VII. KRIZOVÉ STAVY
- VIII. DŮLEŽITÁ TELEFONNÍ ČÍSLA

I. MIMOŘÁDNÉ SITUACE A UDÁLOSTI

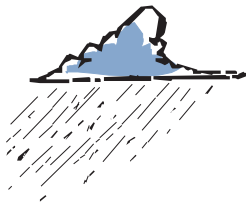
MIMOŘÁDNÁ UDÁLOST

Mimořádnou událostí se rozumí škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.

VARIANTY MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ

- Zápaly a povodně, záplavy vzniklé rozrušením vodních děl (hráze rybníků, přehrad apod.), tání sněhu
- Extrémní situace způsobené rozmary počasí (větrná smršť, přívalový déšť, krupobití, sněhové a námrazové kalamity, katastrofální sucho)
- Požáry, rozsáhlé lesní požáry a velké plošné požáry
- Sesuvy půdy a svahové pohyby
- Rozsáhlé dopravní havárie (hromadné autohavárie, velká železniční neštěstí, letecké katastrofy)
- Únik nebezpečných škodlivin do ovzduší (únik čpavku z chladicího zařízení, únik chlóru při přepravě nebezpečných škodlivin apod.)
- Onemocnění většího počtu osob, epidemie

- Nákazy zvířat (slintavka a kulhavka, prasečí mor apod.)
- Přerušení dodávek elektřiny, vody, plynu, tepla, telekomunikačních služeb
- Terorismus

II. ZPŮSOB VAROVÁNÍ A VYROZUMĚNÍ OBYVATELSTVA

V případě mimořádné události, která akutně bezprostředně ohrožuje okolí (např. únik nebezpečných škodlivin do ovzduší), bude obyvatelstvo varováno pomocí sirén varovným signálem „**všeobecná výstraha**“. Signál je vyhlášován kolísavým tónem po dobu 140 sekund, který bude doplněn zprávou z hromadných informačních prostředků (z úrovně republikové, regionální a místní) o hrozící nebo vzniklé mimořádné události.

Co dělat, když zazní siréna

- **Okamžitě se ukryjte**

Vyhledejte úkryt v nejbližší budově. Tou může být výrobní závod, úřad, kancelář, obchod, veřejná budova i obytný dům. Jestliže cestujete automobilem a uslyšíte varovný signál, zaparkujte automobil a vyhledejte úkryt v nejbližší budově.

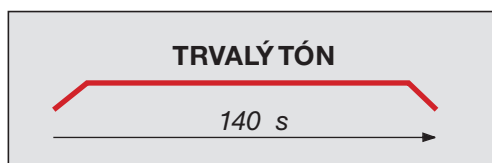
- **Zavřete okna a dveře**

Když se ukryjete v budově, zavřete dveře a okna. Siréna může signalizovat např. únik toxických látek, plynů, radiačních zplodin a jedů. Uzavřením prostoru snížíte pravděpodobnost zamoření úkrytového prostoru i osob.

- **Získávejte informace o situaci**

Informace o aktuálním dění a pokynech pro obyvatelstvo získáte z hromadných informačních prostředků (rádio, televize, přijaté SMS zprávy na váš mobilní telefon, hlášení obecního rozhlasu, megafony apod.).

Každou první středu v měsíci ve 12.00 hodin je pravidelně prováděna **akustická zkouška** sirén trvalým tónem po dobu 140 sekund. **V tomto případě žádnou činnost neprovádějte.**

Pomocí sirén může být rovněž svolána jednotka sboru dobrovolných hasičů – přerušný tón sirény po dobu 1 minuty „**požární poplach**“.

III. OBECNÉ ZÁSADY CHOVÁNÍ PŘI MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

- **NEPANIKAŘTE**, vždy se snažte zachovat klid a jednejte s rozmyslem.
- **RESPEKTUJTE** situaci a snažte se získávat informace z oficiálních zdrojů (rozhlas, televize, rozhlasové vozy, pokyny velitele zásahu, pokyny zaměstnavatele, městské vyhlášky apod.).
- **NEROZŠÍŘUJTE** poplašné a neověřené zprávy.
- **VARUJTE** ostatní ohrožené osoby ve svém nejbližším okolí.
- **NETELEFONUJTE** zbytečně, přetěžujete síť.
- **NEPODCEŇUJTE** vzniklou situaci.
- **POMÁHEJTE** sousedům, zejména starým a nemocným lidem.
- **UVĚDOMTE SI**, že největší hodnotou je lidský život a zdraví, teprve potom záchrana majetku.
- **UPOSLECHNĚTE** pokynů pracovníků záchranných složek, orgánů veřejné správy.

Jste-li svědkem vzniku mimořádné události, nebo zpozorujete-li vznikající nebezpečí, neprodleně informujte odpovědné orgány na tato telefonní čísla:

150
Hasiči

155
Zdravotnická
záchranná služba

158
Policie ČR

156
Městská
policie Náchod

112 Tísňové volání IZS (operační středisko HZS)

V případě, že si čísla spletete, dispečinky těchto složek si vaši informaci předají mezi sebou. Na včasnosti informace je závislé řešení mimořádné události a zmírnění jejích důsledků.

V informaci uveďte:

- kdo volá (jméno volajícího) a číslo telefonu;
- co, kde a kdy se stalo;
- v případě potřeby orientační body v místě události;
- podle situace doplňující údaje (počet postižených, druh zranění apod.);
- po skončení hovoru zavěste a čekejte na zpětný dotaz k ověření pravdivosti zprávy.

IV. Únik amoniaku

Amoniak nebo-li čpavek, bezbarvý plyn, lehčí než vzduch, ostrý štiplavý zápach. Při odpařování z kapalného stavu tvoří mlhy těžší vzduchu, se vzduchem tvoří leptavé výbušné směsi. Kapalný i plyný silně dráždí, leptá oči, dýchací cesty, plíce, kůži. Způsobuje kašel a dušnost. Křeče dýchání mohou vést až k udušení. Kapalný vyvolává silné omrzliny, vyšší koncentrace plyného amoniaku mohou způsobit smrt.

První pomoc

Čerstvý vzduch, stabilizovaná poloha, při zástavě dechu a srdce zavést umělé dýchání, sejmut čpavkem potřísněný oděv a postižená místa opláchnout vodou, při zasažení očí vyplachovat asi 15 minut.

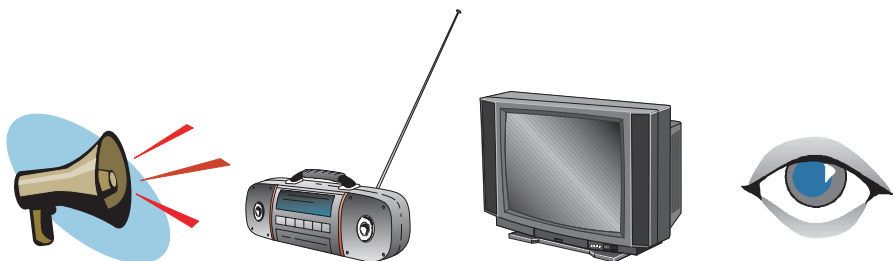
V. EVAKUACE

Evakuace je organizované přemístění osob, zvířat nebo materiálu z ohrožených prostorů s cílem předejít ztrátám na životech a hmotných prostředcích. Součástí evakuace je zabezpečení přechodného pobytu osob a nouzové zásobování.

Situace, při nichž se předpokládá provedení evakuace:

- Při úniku nebezpečných škodlivin do ovzduší z okolí místa úniku a z prostoru po směru větru.
- Při požáru látek, které hořením uvolňují nebezpečné škodliviny z okolí těchto objektů a z prostoru po směru větru.
- Při nebezpečí výbuchu (únik plynu, terorismus, požár skladu výbušnin, havárie v dopravě, apod.) z okolí ohroženého účinky tlakové vlny.
- Při povodních a záplavách z míst předpokládaného rozlivu vody, pokud hrozí protržení hrází z míst pod vodními díly.
- Při požáru objektu nebo lesa.

Před evakuací je třeba si připravit evakuační zavazadlo a při evakuaci dodržet zásady pro opuštění bytu nebo rodinného domu.

a) Zásady chování při evakuaci

- Sledujte informace a bezvýhradně se řiďte pokyny ve sdělovacích prostředcích, pokyny vydanými pracovníky záchranných složek, orgány města nebo jeho zaměstnanci. Dbejte jejich pokynů.
- Podle časových možností si připravte evakuační zavazadlo a vhodně se oblečte.
- Nepodlehnete panice, pomozte starým lidem, nemocným a dětem.
- Jste-li v tísni, vyvěste na viditelné místo bílý terč (prostěradlo, ručník apod.) pro vyžádání pomoci.
- Dodržte zásady pro opuštění bytu.
- Při použití vlastních vozidel dodržujte pokyny orgánů zabezpečujících evakuaci.

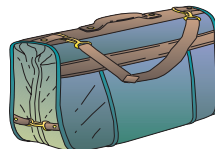
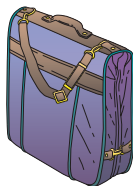
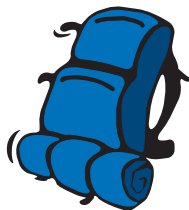
b) Zásady pro opuštění bytu nebo rodinného domu

- Vypnout elektrické spotřebiče s výjimkou chladniček a mrazniček, ve kterých jsou uloženy potraviny.
- Uzavřít hlavní uzávěry plynu a vody (elektřinu nevypínat).
- Uhasit otevřený oheň v kamnech, vařících, tepelných agregátech apod.
- Odpojit antény televizních a rozhlasových přijímačů.
- Překontrolovat uzavření oken.
- Zabezpečit byt nebo dům proti vniknutí cizích osob.

Evakuační zavazadlo

Jako evakuační zavazadlo nejlépe poslouží batoh (krosna), cestovní taška nebo kufr. Na zavazadlo upevníte štítek s vaším jménem, příjmením a celou adresou.

Evakuační zavazadlo obsahuje:

- základní trvanlivé potraviny na 3 dny, nejlépe v konzervách, dobře zabalený chléb a hlavně pitnou vodu;
- předměty denní potřeby, jídelní misku, příbor;
- osobní doklady, peníze, pojistné smlouvy a cennosti;
- přenosné rádio s rezervními bateriemi;
- toaletní a hygienické potřeby;
- léky;
- náhradní oděv, obuv, pláštěnku, spací pytel nebo přikrývku;
- svítilnu, kapesní nůž, zápalky, šití a další drobnosti;
- předměty a věci pro vyplnění dlouhé chvíle (knihu, pro děti hračku apod.).

VI. Integrovaný záchranný systém

Integrovaný záchranný systém tvoří základní a ostatní složky IZS. V rámci provádění záchranných a likvidačních prací jsou připraveny poskytnout bezprostřední pomoc obyvatelstvu postiženému mimořádnou událostí a zajistit provedení záchranných a likvidačních prací.

Základními složkami IZS jsou:

- **Hasičský záchranný sbor České republiky (HZS ČR)**
- **Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí**
- **Zdravotnická záchranná služba**
- **Policie České republiky**

Ostatními složkami IZS jsou:

- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil,
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory (např. obecní, městská policie, bezpečnostní služby),
- orgány ochrany veřejného zdraví (např. orgány hygieny),
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby (např. plynárenská, vodní, elektrikářská, Česká pošta, Báňská záchranná služba, Horská služba, Letecká záchranná služba),
- zařízení civilní ochrany,
- neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím (např. Český červený kříž, Svaz záchranných brigád kynologů ČR, Svaz civilní obrany ČR, Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska).

Ostatní složky IZS poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání (tj. na předem písemně dohodnutý způsob poskytnutí pomoci). Stálými orgány pro koordinaci složek IZS jsou **operační a informační střediska integrovaného záchranného systému (OPIS IZS)**. Na OPIS IZS jsou také svedeny linky tísňového volání 112 a 150.

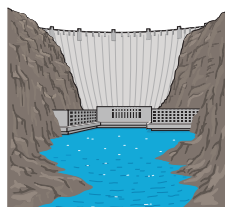
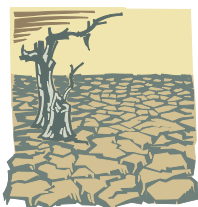
Zákon o IZS

Činnost složek Integrovaného záchranného systému je přesně dána zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému.

VII. KRIZOVÉ STAVY

KRIZOVÁ SITUACE

Krizová situace je stav, kdy jsou bezprostředně ve velkém rozsahu ohroženy životy a zdraví občanů, životní prostředí, majetkové hodnoty, veřejný pořádek nebo hospodářství, případně stav vnějšího ohrožení státu jako důsledek ozbrojeného konfliktu, teroristické akce nebo jiné akce ohrožující stabilitu státu.

Krizová situace

je mimořádná situace, při níž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav:

Stav nebezpečí (§ 3 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení)

- je vyhlášován hejtmánem kraje na území celého kraje nebo jeho části na dobu nejvýše 30 dnů
- jsou-li v případě živelní pohromy, ekologické nebo průmyslové havárie, nehody nebo jiného nebezpečí ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí, pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu, a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů a složek integrovaného záchranného systému (IZS).

Nouzový stav

(čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky)

- je vyhlášován Vládou ČR pro celý stát nebo omezené území státu na dobu nejvýše 30 dnů
- v případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost.

Stav ohrožení státu

(čl. 7 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR)

- vyhláší Parlament ČR na návrh vlády pro celý stát nebo omezené území státu
- je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy.

Válečný stav (čl. 43 odst. 1 Ústavy)

- vyhláší Parlament ČR pro celý stát
- je-li Česká republika napadena, nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení.

Přesáhne-li mimořádná situace určitou mez, kterou již nelze zvládnout prostřednictvím záchranných a likvidačních prací v rámci IZS, může být vyhlášen některý z krizových stavů (stav nebezpečí vyhlášený hejtmánem kraje nebo nouzový stav vyhlášený vládou). Za těchto stavů může být:

- vyhlášena obyvatelstvu pracovní povinnost a pracovní výpomoc;
- určeny věcné prostředky (movité i nemovité věci) právnických a fyzických osob, které se budou podílet na řešení dopadů a odstraňování následků krizové situace;

- vyhlášena různá regulační opatření, popř. zaveden na určité suroviny, potraviny a hotové výrobky přidělový systém;
- uzavřena postižená oblast;
- prováděna regulace pohybu osob;
- vyhlášena evakuace velkého rozsahu (nevztahuje se na objektovou evakuaci vyhlášenou velitelem zásahu, ta může být vyhlášena při bezprostředním ohrožení osob i mimo krizový stav).

Struktura orgánů krizového řízení státu

úroveň	příprava	řešení krizové situace
vláda	Bezpečnostní rada státu (BRS)	Ústřední krizový štáb (ÚKŠ)
resort	Výbor pro obranné plánování (VOP) Výbor pro civilní nouzové plánování (VCNP)	Resortní krizový štáb (RKŠ)
kraj	Bezpečnostní rada kraje (BRK)	Krizový štáb kraje (KŠK)
určená obec	Bezpečnostní rada obce (BRO)	Krizový štáb obce (KŠO)

Odkaz na **www stránky**:

<http://www.mvcr.cz>

<http://mvcr.cz/krizove-řízení>

VIII. Důležitá telefonní čísla

- ☎ **150** **Hasiči**
- ☎ **155** **Záchranná služba**
- ☎ **156** **Městská policie**
- ☎ **158** **Policie ČR**
- ☎ **112** **Tísňové volání**